

راهکارهای کاهش تورم کیفی

دکتر فرج‌اله دولتشاهی نژاد
(وکیل پایه یک دادگستری)

انتشارات دارالهدایه
تهران، ۱۴۰۱ هـ ش

سرشناسه	:	دولت‌شاهی نژاد، فرج‌الله، ۱۳۶۱-
عنوان و نام پدیدآور	:	راهکارهای کاهش تورم کیفری/فرج‌الله دولت‌شاهی نژاد.
مشخصات نشر	:	تهران: دارالهدایه، ۱۴۰۱.
مشخصات ظاهری	:	۲۱۶ص.
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۸۹۱۹-۶۳-۹
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
یادداشت	:	کتابنامه.
موضوع	:	حقوق جزا -- ایران Criminal law -- Iran
رده بندی کنگره	:	KMH۳۷۹۴
رده بندی دیویی	:	۳۴۵/۵۵
شماره کتابشناسی ملی	:	۸۸۰۵۴۲۹
اطلاعات رکورد کتابشناسی	:	فیا

ناشر: تهران، انتشارات دارالهدایه، ۸۵، ۶۳، ۸۰، ۹۹، ۰۰-۸۱۹-۰۹۱۱۳۹۳

راهکارهای کاهش تورم کیفری

فرج‌الله دولت‌شاهی نژاد

اول، ۱۴۰۱

وزیری/۲۱۶ صفحه

جلد ۵۰۰

۲۱۰۰۰۰ ریال

نویسنده:

تاریخ نشر و نوبت چاپ:

قطع و صفحه:

شمارگان:

قیمت:

حق چاپ محفوظ و مخصوص ناشر است.

www.drtaghizadeh.7gardoon.com.

drtaghizadeh2@gmail.com. drtaghizadeh@yahoo.com

سایت:

نشانی ایمیل:

9786008919629

۱۱.....	مقدمه
---------	-------

فصل اول: درآمد

۱۳.....	پیشگفتار
۱۵.....	مفاهیم و اصطلاحات
۱۵.....	مفهوم چالش
۱۸.....	مفهوم تورم کیفری
۲۰.....	تورم کیفری تقنینی
۲۱.....	تورم کیفری قضایی
۲۱.....	تورم جمعیت کیفری
۲۲.....	مفهوم راهکار
۲۲.....	مفهوم مواجهه
۲۲.....	مفهوم جرم‌انگاری
۲۳.....	پیدایش مفهوم تورم کیفری در جهان
۲۵.....	عوامل تأثیرگذار بر تورم کیفری از منظر تاریخی
۲۷.....	وضعیت امروزی تورم کیفری در جهان
۲۸.....	تاریخچه تورم کیفری در ایران
۲۸.....	تورم کیفری در قانون حمورابی
۲۹.....	زمینه‌های پیدایش تورم کیفری در عصر صفویه
۳۰.....	زمینه‌های تورم کیفری در عصر مشروطه

۳۲	تشدید تورم کیفری بعد از انقلاب اسلامی
۳۵	مبانی نظری حدود دخالت حقوق کیفری در امور اجتماع
۳۶	نظریه‌های طرفدار دخالت حداقلی حقوق کیفری
۳۶	دخالت حداقلی حقوق کیفری بر مبنای فلسفه حقوق
۴۰	دخالت حداقلی حقوق کیفری بر مبنای منفعت قانونی
۴۳	دخالت حداقلی حقوق کیفری بر مبنای حقوق بشر
۴۵	نظریه‌های طرفدار دخالت حداکثری حقوق کیفری
۴۵	نظریه‌های اقتدارگرا
۴۵	حمایت کیفری از نهادهای غیر کیفری
۴۶	نظریه‌های معتدل
۴۶	نظریه‌های هنجاری در دخالت حقوق کیفری
۵۰	نظریه شنشک
۵۳	تعامل با ارزش‌های اجتماعی
۵۵	علل تورم کیفری
۵۶	علل تورم کیفری تقنینی
۵۶	فقدان یک سیاست جنائی منسجم
۵۷	تعدد مراجع قانونگذاری
۶۱	نادیده گرفتن عرف و وجدان جمعی
۶۱	پیشرفت‌های تکنولوژی
۶۲	مذهبی و اخلاقی شدن حقوق کیفری
۶۵	اختلاط بین مرز خلاف و جرم
۶۶	تحولات سیاسی
۶۸	معضلات اقتصادی

۶۸.....	فقدان مصلحت اندیشی مقنن.....
۷۰.....	علل تورم کیفری قضایی.....
۷۱.....	حاکمیت اصل قانونی بودن تعقیب.....
۷۱.....	فقدان اولویت‌گرایی در روش‌های غیر کیفری.....
۷۴.....	نزدیک شدن مفهوم جرم به مفهوم گناه.....
۷۵.....	روند آیین دادرسی کیفری.....
۷۷.....	علل تورم جمعیت کیفری.....
۷۸.....	استفاده بیش از حد از قرار تأمین کیفری بازداشت موقت.....
۷۹.....	استفاده بیش از حد از مجازات حبس.....
۷۹.....	توسعه قلمرو جمعیت کیفری.....

فصل دوم: چالش‌های ناشی از تورم کیفری

۸۱.....	پیشگفتار.....
۸۲.....	چالش‌های ناشی از تورم کیفری تقنینی.....
۸۲.....	زیستن در محیط کیفری.....
۸۴.....	تورم کیفری تقنینی مانع حق.....
۸۷.....	اطاعت دروغین و ظاهری از قانون.....
۸۹.....	بی‌اثر شدن راه‌حل‌های خارج از حقوق کیفری.....
۹۱.....	ایجاد دوگانگی در جامعه.....
۹۲.....	عمر کوتاه و گذرای قوانین کیفری و آزمایشی بودن آنها.....
۹۳.....	چالش‌های تورم کیفری قضایی.....
۹۵.....	تورم کیفری و حق محاکمه بدون تأخیر ضروری.....
۹۶.....	تورم کیفری و اصل علنی بودن دادرسی.....
۹۷.....	تورم کیفری مانع منصفانه بودن محاکمه.....

آمادگی و فرصت برای دفاع.....	۹۹
کیفیت پایین رسیدگی و نقض گسترده آراء کیفری.....	۱۰۰
ایجاد بدبینی و نارضایتی نسبت به قوه قضائیه و سازمان‌های وابسته.....	۱۰۳
دور شدن سیستم قضایی از اصول جزایی و موازین بینالمللی.....	۱۰۳
اطاله دادرسی در امور کیفری.....	۱۰۴
چالش‌های ناشی از تورم جمعیت کیفری.....	۱۰۴
اجرای نامناسب احکام کیفری و از جمله حبس.....	۱۰۶
چالش جمعیت کیفری یک روزه.....	۱۰۶
فصل سوم: راهکارهای مواجهه با چالش‌های ناشی از تورم کیفری	
پیشگفتار.....	۱۰۷
راهکارهای مواجهه به تورم کیفری تقنینی.....	۱۰۸
رعایت اصول جرم‌انگاری توسط مقنن در جرم‌انگاری‌های آتی.....	۱۰۸
توجه به مفهوم ذاتی جرم در جرم‌انگاری.....	۱۰۸
توجه به مفهوم مجازات در دخالت حقوق کیفری.....	۱۰۹
توجه به فلسفه ابزار کیفری در کاهش قلمرو کیفری.....	۱۱۳
توجه به هدف حقوق کیفری در کاهش مداخلات کیفری.....	۱۱۵
ارائه راهحل‌های جایگزین.....	۱۲۰
راهکار توسل به اخلاق.....	۱۲۱
تبدیل برخی از ضمانت اجرای کیفری به حقوقی و اداری.....	۱۲۶
توسل بایسته مقنن به مصلحت در کاهش تورم کیفری.....	۱۲۸
مراجعه مقنن به وجدان جمعی در کاهش تورم کیفری.....	۱۳۰
جرم‌زدایی رسمی.....	۱۳۱
راهکار بومی نمودن دخالت حقوق کیفری.....	۱۳۳

۱۳۷	ایفای نقش شورای نگهبان در کاهش تورم کیفری تقنینی
۱۳۸	راهکارهای مواجهه با تورم کیفری قضایی
۱۳۹	توجه خاص به حوزه پیشگیری
۱۴۳	توجه به پیشگیری اجتماعی
۱۴۶	توجه به پیشگیری وضعی
۱۵۰	مدیریت اقتصادی سیستم قضایی
۱۵۸	جرمزدایی عملی یا همان جرمزدایی قضایی
۱۵۹	ایجاد تشکیلات پلیس مبتنی بر امنیت نرم
۱۶۱	قضازدایی
۱۶۲	کیفرزدایی
۱۶۶	راهکارهای مواجهه با چالش‌های ناشی از تورم جمعیت کیفری
۱۷۰	راهکارهای کاهش ورودی جمعیت کیفری
۱۷۵	تخفیف مجازات
۱۷۵	استفاده از جایگزین حبس
۱۸۰	کیفرخواست فوری
۱۸۱	کاهش ورودی معتادین به زندانها
۱۸۱	تعليق تعقيب
۱۸۳	حبس الکترونیکی
۱۸۵	تعليق اجرای مجازات
۱۹۱	استفاده از نهاد آزادی مشروط
۱۹۳	مراقبت الکترونیکی
۱۹۳	مرخصی
۱۹۴	خروج حداکثری معسرین و محکومین مالی از زندان

مقدمه

دخالت حقوق کیفری در برقراری نظم در هر جامعه‌ای امری ضروری است. لیکن میزان این مداخله چنانچه از حد ضروری فزونی باید منجر به تورم کیفری می‌شود که آثار ناگواری را برای جامعه در پی دارد. در این کتاب به موضوع راهکارهای کاهش تورم کیفری پرداخته شده است. تورم کیفری دارای ابعاد مختلف تقنینی، قضایی و اجرایی می‌باشد، علاوه بر ترم تقنینی کیفری و جرم‌انگاری‌های گسترده و تورمی، هرگونه افزایش کمی و کیفی در نهاده‌های مرتبط با حقوق کیفری از قبیل مراجع رسیدگی، پرونده‌های کیفری، زندان‌ها، مجازات‌ها و غیره چنانچه بیش از میزان ضروری باشد، تورم کیفری نامیده می‌شود.

تنزل استانداردهای رسیدگی به پرونده‌های کیفری، بدبینی نسبت به عملکرد قوه قضاییه، مدیریت ضعیف رسیدگی‌های کیفری، اجرای نامناسب احکام کیفری و از همه مهم‌تر تبدیل محیط زندگی به یک محیط کیفری از تبعات مهم و ناگوار تورم کیفری است. در راستای گذر از این چالش‌ها، از یک طرف باید مراجع تقنینی کشور ایران، غیر از مجلس شورای اسلامی از قانونگذاری در حوزه کیفری منع شده و مجلس شورای اسلامی با بالا بردن بار فنی و تکنیکی قانونگذاری خود، در وضع قواعد کیفری، اصول مرتبط را و از جمله اصل ضرورت را رعایت کرده، حذف جرم‌انگاری‌های غیر ضروری و خارج از حوزه حقوق کیفری، حذف برخی از جرم‌انگاری‌های مبتنی بر شرع با توسل به عنصر مصلحت، توجه به وجدان اجتماعی در جرم‌انگاری، توجه خاص به پیشگیری اجتماعی و اعمال مجموعه سیاست‌های کیفرزدایی در

ابعاد مختلف، راهکارهای اساسی مواجهه با چالش‌های ناشی از تورم کیفری هستند. کاستن از تورم کیفری و رسیدن به سطح متعادلی از نهاده‌های تقنینی، قضایی و اجرائی کیفری از نیازهای ضروری سیاست جنایی ایران در حوزه تورم کیفری می‌باشد.

کتاب حاضر از این جهت جدید و واجد نوآوری است که، اولاً تورم حقوق کیفری را نه فقط در حوزه قوانین، بلکه در سایر حوزه‌ها از جمله اشخاص، سازمان‌ها و مداخلات کیفری دیگر بررسی می‌کند و ثانیاً تأکید و تمرکز آن بر روی تمامی چالش‌های ناشی از تورم کیفری در حوزه‌های تقنینی، قضایی و اجرائی است.

در انتشار این کتاب از مصاحبت و همراهی سروران عزیزی بهره‌مند بوده‌ام؛ به‌ویژه مدیر محترم انتشارات «دارالهدیه» و همکاران صدیق و زحمتکش آن، که به نشر این کتاب اهتمام ورزیدند که به مصداق «مَنْ لَمْ يَشْكُرِ الْمَخْلُوقَ لَمْ يَشْكُرِ الْخَالِقَ» بر خود فرض می‌دانم از ایشان سپاسگزاری نمایم.

از خوانندگان عزیز تقاضا می‌شود، انتقادات و پیشنهادهای خود را درباره کتاب ارسال کنند تا در چاپ بعدی کتاب اصلاح و موردنظر قرار گیرد.

دکتر فرج‌الله دولت‌شاهی‌نژاد

(وکیل پایه یک دادگستری)